

ΕΠΛ 211:

Θεωρία Υπολογισμού και Πολυπλοκότητας

Διάλεξη 10: Αυτόματα Στοίβας II

Τι θα κάνουμε σήμερα...

- Ισοδυναμία αυτομάτων στοίβας με ασυμφραστικές γραμματικές (2.2.3)

Ισοδυναμία PDA με CFG

Θεώρημα:

Μια γλώσσα είναι ασυμφραστική εάν και μόνο εάν υπάρχει αυτόματο στοίβας που την αναγνωρίζει.

Λήμμα 1:

Εάν μια γλώσσα είναι ασυμφραστική τότε υπάρχει αυτόματο στοίβας που την αναγνωρίζει.

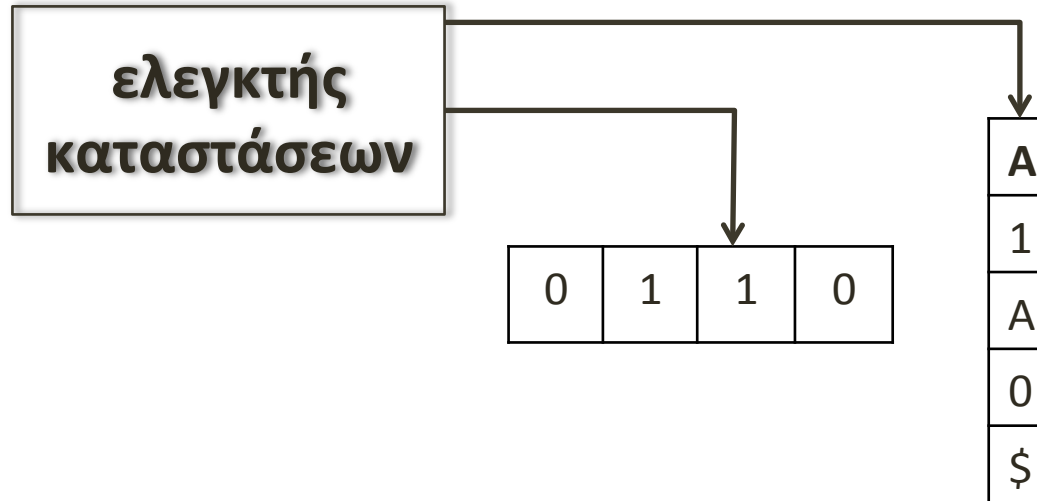
Λήμμα 2:

Κάθε γλώσσα που αναγνωρίζεται από ένα αυτόματο στοίβας είναι ασυμφραστική.

CFL => PDA που την αναγνωρίζει

- Εξ' ορισμού για κάθε ασυμφραστική γλώσσα υπάρχει **ασυμφραστική γραμματική** που την περιγράφει.
- Ιδέα Απόδειξης:
  - Να βρούμε κάποιο τρόπο να μετατρέπουμε μια ασυμφραστική γραμματική G σε ένα **ισοδύναμο** αυτόματο στοίβας P .
- **Δυσκολία:** Πως μπορούμε να γνωρίζουμε ποια είναι η **σωστή αντικατάσταση** για τα μη-τερματικά σύμβολα;
  - Σε κάθε βήμα της παραγωγής **διαλέγουμε μη-ντετερμινιστικά κάποιον από τους κανόνες** για κάποια μεταβλητή. Αρα το αυτόματο **«μαντεύει» τις σωστές αντικαταστάσεις** και **ελέγχει αν «μάντεψε» σωστά.**

Η κατασκευή περιγραφικά

- **Ιδέα:**
  - **Γράψε** ενδιαμέσες λέξεις στη στοίβα
  - **Αντικατέστησε** τα μη-τερματικά της στοίβας με ενδιαμέσες λέξεις
- **Δυσκολία:** Πως θα αντικαταστήσουμε μη-τερματικά που δεν βρίσκονται στην κορυφή της στοίβας;

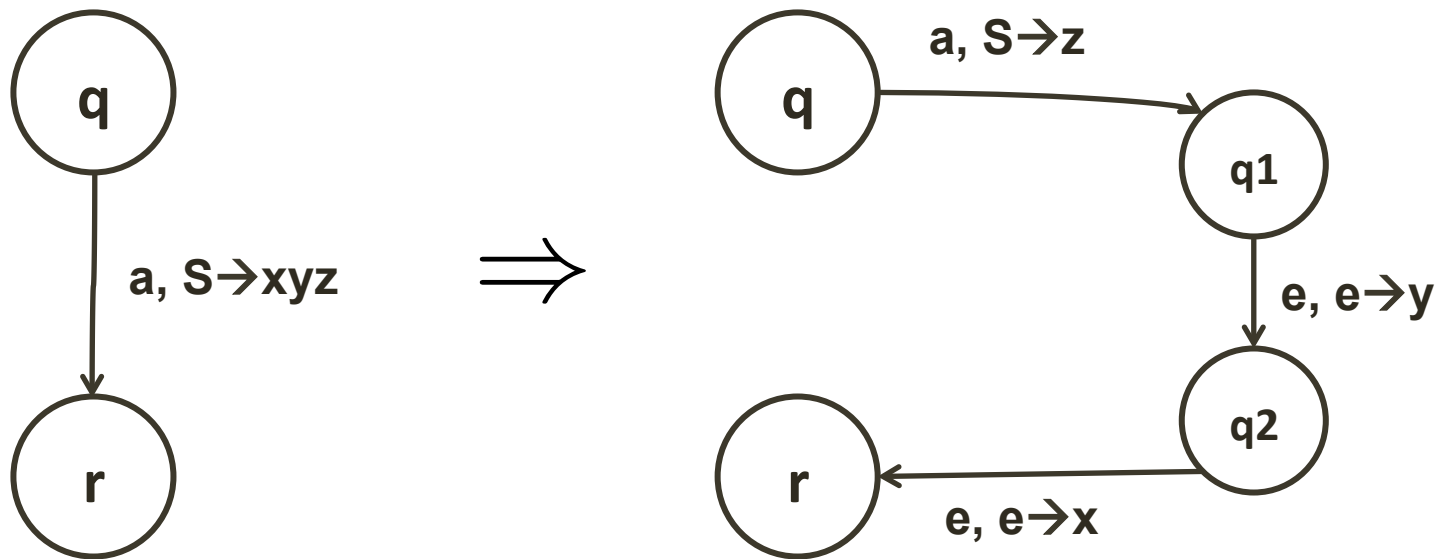
Η κατασκευή περιγραφικά

- Το αυτόματο μιμείται μια **αριστερή παραγωγή** της συμβολοσειράς εισόδου
- Βήμα 1: **Αποθέτουμε** στην στοίβα το **ειδικό σύμβολο \$** και την **εναρκτήρια μεταβλητή**
- Βήμα 2: Επαναλαμβάνουμε τα ακόλουθα
  - Εάν στην **κορυφή της στοίβας έχουμε μη-τερματικό σύμβολο A**, επιλέγουμε μη-ντετερμινιστικά έναν από τους κανόνες του A και **αντικαθιστούμε το μη-τερματικό με την λέξη στο δεξί μέρος του κανόνα**
  - Εάν στην **κορυφή της στοίβας είναι ένα τερματικό σύμβολο α**, **διαβάζουμε το επόμενο σύμβολο από την είσοδο** και συγκρίνουμε με το α.
    - Τα σύμβολα συμπίπτουν => συνεχίζουμε
    - Τα σύμβολα δεν συμπίπτουν απορρίπτουμε (σε αυτό το μονοπάτι)
  - Εάν στην **κορυφή της στοίβας είναι το \$** πάμε στην **κατάσταση αποδοχής**.
    - Αν η λέξη εισόδου έχει εξαντληθεί γίνετε αποδεκτή.

Αντικατάσταση συμβόλου με λέξη

- Έστω q και r δύο καταστάσεις του αυτόματου
- Θέλουμε να μεταβούμε από την q στην r όταν διαβάσουμε a στην είσοδο και ένα σύμβολο S στη στοίβα, και να αποθέσουμε στη στοίβα τη λέξη $u = u_1 \dots u_n$
- Βήμα 1: **Εισάγουμε νέες καταστάσεις** $q_1 \dots q_{n-1}$
- Βήμα 2: **Τροποποιούμε την συνάρτηση μεταβάσεων**
  - Προσθέτουμε στο $\delta(q, a, S)$ το μέλος (q_1, u_n)
  - Εισάγουμε τι μεταβάσεις $\delta(q_1, e, e) = \{(q_2, u_{n-1})\} \dots \delta(q_{n-1}, e, e) = \{(r, u_1)\}$

Αντικατάσταση συμβόλου με λέξη

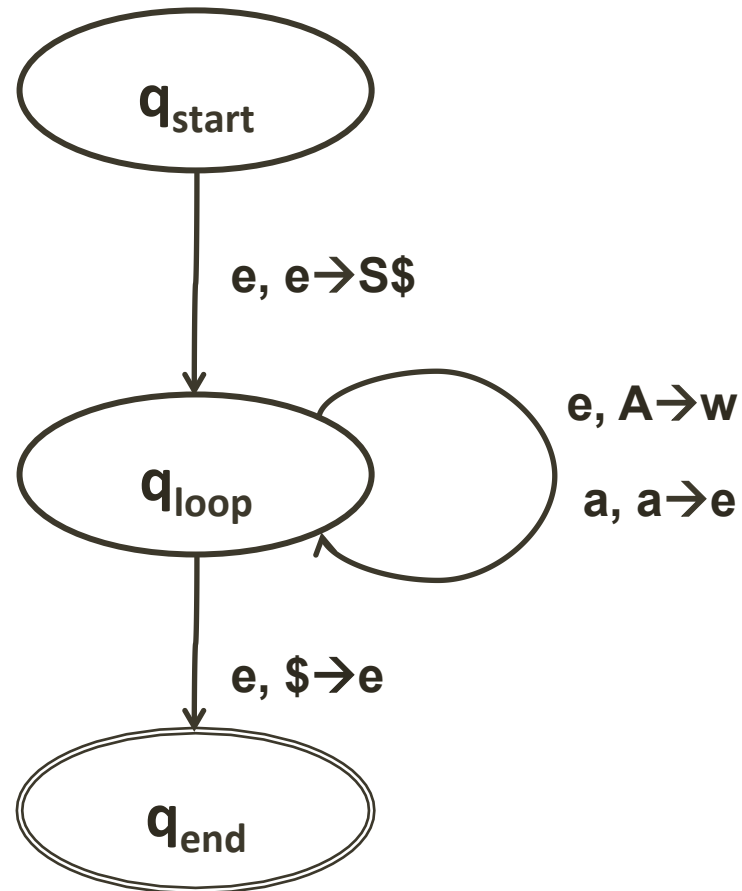
Συντομογραφία: $(r, xyz) \in \delta(q, a, S)$

Τυπική Περιγραφή Κατασκευής

- Θέλουμε $P = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, F)$
- $Q = \{q_{start}, q_{loop}, q_{end}\} \cup E$
  - E είναι το σύνολο των καταστάσεων που απαιτούνται για τις αντικαταστάσεις των μεταβλητών με λέξεις
- Η συνάρτηση μεταβάσεων είναι η εξής:
  - $\delta(q_{start}, e, e) = \{(q_{loop}, S\$)\}$
  - Περίπτωση 1: $\delta(q_{loop}, e, A) = \{(q_{loop}, w) \mid A \rightarrow w \in R\}$
  - Περίπτωση 2: $\delta(q_{loop}, a, a) = \{(q_{loop}, e)\}$
  - Περίπτωση 3: $\delta(q_{loop}, e, \$) = \{(q_{end}, e)\}$

Τυπική Περιγραφή Κατασκευής

Παράδειγμα

- Κατασκευή αυτομάτου στοίβας από γραμματική

$$S \rightarrow aTb|b$$

$$T \rightarrow Ta|e$$

- $\delta(q_{\text{start}}, e, e) = (q, S\$)$
- $\delta(q_{\text{loop}}, e, S) = (q, aTb)$
- $\delta(q_{\text{loop}}, e, S) = (q, b)$
- $\delta(q_{\text{loop}}, e, T) = (q, Ta)$
- $\delta(q_{\text{loop}}, e, T) = (q, e)$
- $\delta(q_{\text{loop}}, a, a) = (q, e)$
- $\delta(q_{\text{loop}}, b, b) = (q, e)$
- $\delta(q_{\text{loop}}, e, \$) = (q_{\text{end}}, e)$

Παράδειγμα 2

- $L = \{w\#w^R \mid w \in \{a,b\}^*\}$
- $S \rightarrow aSa \mid bSb \mid \#$
  - $\delta(q_{\text{start}}, e, e) = (q, S\$)$
  - $\delta(q_{\text{loop}}, e, S) = (q, aSa)$
  - $\delta(q_{\text{loop}}, e, S) = (q, bSb)$
  - $\delta(q_{\text{loop}}, e, S) = (q, \#)$
  - $\delta(q_{\text{loop}}, a, a) = (q, e)$
  - $\delta(q_{\text{loop}}, b, b) = (q, e)$
  - $\delta(q_{\text{loop}}, \#, \#) = (q, e)$
  - $\delta(q_{\text{loop}}, e, \$) = (q_{\text{end}}, e)$

$PDA(L) \Rightarrow L$ είναι ασυμφραστική

- Αποδεικτική Ιδέα: Να βρούμε μια κατασκευή που να μετατρέπουμε δεδομένο PDA σε ασυμφραστική γραμματική.
- Κατασκευαστική Ιδέα:
  - Για κάθε ζεύγος καταστάσεων p, q του αυτόματου θα υπάρχει μια μεταβλητή A_{pq} που να παράγει όλες τις λέξεις που μπορούν να οδηγήσουν το αυτόματο από την p με κενή στοίβα στην q με κενή στοίβα.
- Απόδειξη Παραλείπεται.

Πόρισμα

- Κάθε κανονική γλώσσα είναι και ασυμφραστική
  - Αυτόματα στοίβας αναγνωρίζουν την κλάση των ασυμφραστικών γλωσσών
  - Πεπερασμένα αυτόματα αναγνωρίζουν τις κανονικές γλώσσες
  - Κάθε πεπερασμένο αυτόματο είναι αυτόματο στοίβας που αγνοεί την στοίβα.

Ερωτήσεις;

20-Oct-11

Δρ. Νικόλας Νικολάου

{ 14 }